

بِه نام خـ داوَنـ د بـ شـ نـ ده مـ هـ رِـ بان

قرآن

تفسیر قطره ای قرآن کریم

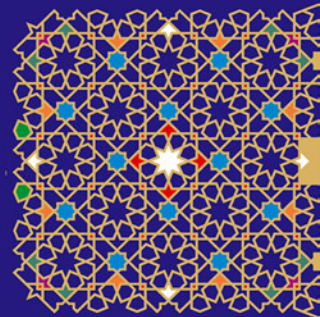
آیات برگزیده ماه مبارک رمضان

حجت الاسلام محسن قرائتی

مرکز آموزش مجازی دانشگاهیان

WWW.EC.NAHAD.IR

جلسه ششم

جایگاه فرشتگان از منظر قرآن

بسم... الرحمن الرحیم. الحمد لله رب العالمین بعدد ما أحاطه به علمک. لطف خدا شامل حال ما شد، سر سفره وحی، مائده آسمانی، کلام خالق نشسته ایم و مخلوق قبل از اینکه هر کتابی را بخواند بهتر است که مخلوق اول کتاب خالق را بخواند بعد هر کتاب دیگری را بخواند! ببینیم آن کس که ما را آفریده است چه گفته است، بعد برویم ببینیم دانشمندان چه گفته اند!

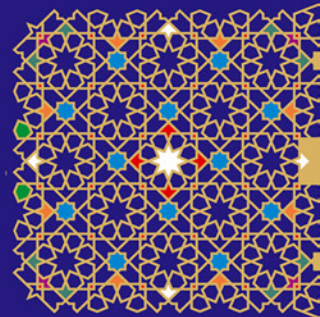
سوره قدر هستیم:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (۱) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (۲) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ (۳)
تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ (۴) سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ (۵)

«تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ» فرشته ها نازل می شوند. از امام صادق (ع) پرسیدند روح همان جبرئیل است؟ فرمود جبرئیل از ملائکه است، روح برتر از ملائکه است. آن وقت این آیه را خواند، فرمود: «تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ» اسم «روح» را جدا می برد. چیزهایی که اسم آنها جداگانه برده می شوند یعنی مقامشان بالاتر است. مثلاً «نُسُكٌ» یعنی عبادت، «مناسک حج» یعنی عبادت حج. ولی نماز هم جزء عبادت هاست، ولی اسم نماز را خدا جدا برده است می فرماید «إِنَّ صَلَاتِي» بعد می گوید «وَنُسُكِي»، «نُسُكِي» یعنی

تفسیر قطره ای قرآن کریم

آیات برگزیده ماه مبارک رمضان

عبادت من. خدایا نماز من و عبادت من! خب نماز هم جزء عبادت است اما اسم نماز را جدا می برد. شما میهمان که دارید و در این میهمانی یک شخصیت مهمی است می گوید شما تشریف بیاورید فلانی هم می آید! یعنی چه؟ یعنی او هم میهمان است ولی او حسابش از میهمان های عادی جداست. می گوید «إِنَّ صَلَاتِي» بعد می گوید «وَنُسُكِي». اینجا ملائکه است و این جا می گوید «تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ» حساب روح جداست.

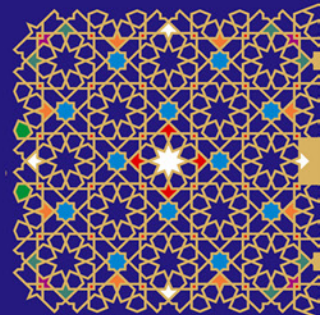
راجع به ملائکه اینکه، ملائکه کارگزاران نظام هستی هستند و مأمور انجام فرمان خدا در امور هستند. و قرآن برای هر دسته از فرشته ها یک مأموریت و نقش خاصی را تعیین کرده است. مثلاً داریم «نازعات» جمعی از فرشته ها با سختی جان افرادی را می گیرند، افراد بد را. «صافات»، «زاجرات»، «ناشتات»، «فارقات»، «مدبرات»، یعنی هر دسته فرشته ای مسئول یک کاری هستند.

امام زین العابدین (ع) یک دعایی در صحیفه سجادیه درباره فرشته ها دارند، - اگر اشتباه نکنم نوزده دسته برای فرشته ها ذکر می کند. و می فرماید سلام و صلوات تو بر فرشته هایی که مسئول است، سلام و صلوات تو بر فرشته هایی که مسئول است، و... یعنی امام سجاد (ع) این را می گوید که قدرت فرشته ها با همدیگر فرق می کند «أَجْنَحَتِ مَثْنِي وَ ثَلَاثِ» --- (۰۳:۲۲)-----. مثل جرثقیل هایی که، هر جرثقیلی یک وزنی را بلند می کند! هر فرشته ای یک مقام معلومی دارند.

بعضی از فرشته ها مسئول حفاظت ما هستند. «إِنَّ عَلَيْكُمْ لِحَافِظُونَ» بر شما فرشته ها حفاظت می کنند. یا مثلاً داریم حضرت مریم (س) می گوید که «وَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ» یعنی چه؟ یعنی فرشته ها با مریم صحبت کردند. «يُمَدِّدُكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنْ

تفسیر قطره ای قرآن کریم

آیات برگزیده ماه مبارک رمضان

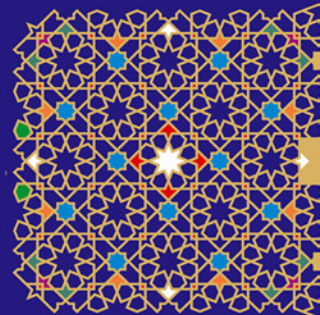

الملائکه» در جنگ بدر، خداوند سه هزار فرشته را به کمک مسلمان‌ها فرستاد. یا مثلاً می‌گوید «يَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ» بعضی از فرشته‌ها عرش خدا را حمل می‌کنند. فرشته‌ها از عبادت خسته نمی‌شوند. راجع به خسته نشدنشان چندتا آیه داریم. می‌گوید: «يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ لَا يُفْتَرُونَ» شبانه روز تسبیح می‌گویند خسته نمی‌شوند. «لَا يُفْتَرُونَ» داریم، «لَا يَسْتَحْسِرُونَ» داریم، «لَا يَسْتَكْبِرُونَ» هم داریم. یک آیه می‌گوید «لَا يَسْتَكْبِرُونَ» فرشته‌ها تکبر ندارند. فرشته‌ها خسته نمی‌شوند شبانه روز هستند. فرشته‌ها به انسان‌ها دعا می‌کنند «يَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِي الْأَرْضِ»، فرشته‌ها بر پیامبر صلوات می‌فرستند «إِنَّ اللَّهَ وَ الْمَلَائِكَةَ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ» خدا با فرشتگان، بر پیامبر صلوات می‌فرستند. درجه‌بندی هست مثلاً داریم «اللَّهُ يَسْتَفِي مِّنَ الْمَلَائِكَةِ» خدا بعضی از فرشته‌ها را برجسته‌تر قرار داده است.

ایمان ما به فرشته‌ها لازم است. قرآن می‌فرماید «كُلُّ أَمَنَ بِاللَّهِ وَ الْمَلَائِكَةِ»، ما باید همین‌طور که به خدا ایمان داریم به فرشته‌ها هم ایمان داشته باشیم. با این‌ها که آن‌ها را نمی‌بینیم؟ خب نبینیم «يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ» خالق هستی گفته است موجوداتی به نام فرشته هستند که این‌ها کارگزاران هستی هستند «فَالْمَدَبَّرَاتِ أَمْرًا» تدبیر دست خداست «يُدَبِّرُ الْأَمْرَ» دست خداست، اما خداوند این تدبیر را به فرشته‌ها تفویض کرده است. یا بخشی از آن را واگذار کرده است و فرشته‌ها هم چانه نمی‌زنند «لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَ يَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ»، «أَمَرَهُمْ» هرچه از گذشته دستور گرفته‌اند انجام دادند و هرچه هم ما «يُؤْمَرُونَ»، «أَمَرَ» ماضی است و «يُؤْمَرُونَ» مضارع؛ یعنی هرکاری که قبلاً خدا گفته است فرشته‌ها انجام دادند، هرکاری هم بعداً خداوند بگوید فرشته‌ها انجام خواهند داد و فرشته‌ها از مقام خدا خوف دارند «يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَ يَفْعَلُونَ مَا تُؤْمَرُونَ» یعنی آن‌ها در اطاعت

تفسیر قطره ای قرآن کریم

آیات برگزیده ماه مبارک رمضان

آگاه هستند و اطاعتشان بر اساس تقواست. در اطاعت هر کاری که به آنها محوّل بشود انجام می‌دهند.

پیامبر اسلام (ص) فرمود:

- آفرینش فرشته‌ها از نور است «إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ خَلَقَ الْمَلَائِكَةَ مِنَ النُّورِ» فرشته‌ها از نور هستند، همین‌طور که شیطان از نار است، همین‌طور که انسان از خاک است.
- فرشته‌ها اهل خوردن و آشامیدن و آمیزش جنسی نیستند. «إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَا يَأْكُلُ، لَا يَشْرَبُ، لَا يَرْتَفِعُونَ» حدیث داریم.

- فرشته‌ها بدون اذن خدا کاری نمی‌کنند «تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ». تقدیر امور در شب قدر با حضور فرشته‌ها این صورت می‌گیرد. «تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ» چند جمله‌ای راجع به فرشته‌ها گفتیم.

آخرین آیه می‌گوید: آن شب تا طلوع فجر، سراسر سلام و درود است. از غروب تا فجر، سراسر سلام و درود است.

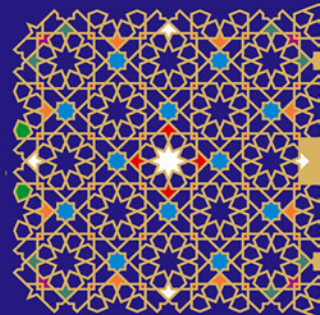
حدود ۴۶ آیه در قرآن داریم که کلمه سلام در آن آمده است. یکی از اسم‌های خدا «سلام» است. یعنی منشأ همه رقم سلامتی‌هاست. «السَّلامُ الْمُؤْمِنُ الْمُيْهِمِنُ» سلام یکی از اسم‌های خداست.

مراد از «سلام» در این آیه، می‌خواهد بگوید لطف و عنایت ویژه خدا نسبت به بندگان، در شب قدر است. سلامتی، رحمت، برکت.

در شب قدر داریم، فرشته‌ها که به زمین نازل می‌شوند بر هر زن و مردی که در حال عبادت باشند سلام می‌کنند. در قیامت هم با سلام از آنها استقبال می‌کنند.

تفسیر قطره ای قرآن کریم

آیات برگزیده ماه مبارک رمضان

شب قدر، شب سلامت فکر، سلامت روح است. شب رحمت است. می شود انسان با توبه، الطاف خدا را به خودش جذب کند. «سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ».

این نگاهی به سوره قدر بود.

والسلام